

Økonomiplan 2010 – 2013

Rådmannens forslag

Formannskapet tirsdag 3. november 2009

Utfordringsbildet i planperioden

- **Føringer fra økonomiplan 2009-2012:**
 - Økte husleie- og driftskostnader
- **Statsbudsjettet 2010 – svakere virkninger:**
 - "Føringer" for bruk av merinntektene (jfr. Samhandlingsreformen)
 - Justering av kostnadsnøklenes vekting negativt for Drammen
- **Momsrefusjon fra investeringer**
 - Gradvis større andel føres i investeringsbudsjettet
- **Stigende lånegjeld**
 - Kraftig vekst i netto finanskostnader

Utfordringsbildet i planperioden forts.

- **Salderingsutfordringen størst fom. 2011**
- **Viktig å ta grep i forhold til dette allerede fra 2010**
- **Investeringsbudsjettet:**
 - **Nedjusterer investeringsbudsjettet, men fortsatt et ekspansivt budsjett med investeringer for mer enn 500 mill. kr i 2010.**
 - **Årlig investeringsprogram mellom 300 og 400 mill. kr/år i perioden 2011-2013**
- **Effektiviseringsstrategi (se neste lysark)**

Effektiviseringstrategi

- **Effektiviseringsstrategi 1)**

- Flatt effektiviseringskrav på 0,5% (ca. 15 mill. kr) fom. 2010, fordelt i programområdenes rammer
- Effektiviseringskravet trappes opp til 1,2% i 2011 (+ 20 mill. kr) 2)
- Effektiviseringskravet trappes opp til 1,7% i 2012 (+ 17 mill. kr) 2)

1) Regnes av anslag på brutto driftsutgifter i 2010

2) Foreløpig lagt på sentralt ansvar

- **Innføre fakturagebyr?**

- Egen sak i desember d.å.
- Pleie og omsorgstjenester unntas
- Ikke gebyr ved bruk av e-faktura
- Inntekspotensial: 1,5 - 2,0 mill. kr pr. år

Utvikling i sentrale inntekter

Skatt og rammetilskudd

- Drammen kommunes basisbudsjett 2009 basert på høyere skattevekst enn landet (11,5% vekst)
 - Skatt pr. innbygger 2008: 99,2% av landsgjennomsnittet
 - Anslag skatt pr. innbygger 2009: 101,8% av landsgjennomsnittet
 - Opptrettholder samme relative nivå i hele perioden
 - Nominell vekst Drammen 2010: 6,9%
 - Nominell vekst landsbasis 2010: 5,9%
- ”Høyere befolkningsvekst gir høyere nominell skattvekst”

Kommunalt skattøre uendret fra 2009: 12,80%

- Realvekst frie inntekter – forutsetter 3 mrd. kr pr. år fom. 2011

Utbytte fra Energiselskapet Buskerud AS

- Oppjustert utbytteforventning fra 30 til 40 mill. kr pr. år

Gebyr- og betalingssetter i 2010

- **Satsene reguleres i hovedsak med kommunal deflator på 3,1%**

- **Noen unntak:**
 - Foreldrebetaling barnehager – uendret fra 2009
 - Feie- og tilsynsgebyr (selvkostprinsipp) – økes med 4% i gjennomsnitt
 - Årsgebyr vann og avløp (selvkostprinsipp) – økes med 5% i 2010
 - Renovasjonsgebyr (selvkostprinsipp) – økes med 9% i gjennomsnitt

- **Drammensbadet KF – forenklet prisstruktur**
 - Ingen prisøkning på enkeltbilletter (realnedgang)
 - Samme pris alle ukedager (fjerner helgetillegg på kr 20 pr. billett)
 - Fjerner familierabatten
 - Klippekort bad økes med ca. 4% i gjennomsnitt
 - Årskort bad økes med ca. 4% i gjennomsnitt
 - Årskort trening/bad økes med ca. 5% i gjennomsnitt
 - Årskort velvære reduseres med 20%

Salderingssituasjonen i planperioden

- **Årsbudsjett 2010:**
 - Reell styrking av programområdene med 50 mill. kr
 - Herav 18 mill. kr i kompensasjon for demografisk utvikling
 - Effektiviseringskrav på 0,5% (15 mill. kr)
 - Full kompensasjon for lønns- og prisvekst i hht. deflator på 3,1%
 - Fondsavsetning på ca. 15 mill. kr gir fondsreserve opp mot 90 mill. kr ved utgangen av 2010
 - Brutto investeringsramme på 524 mill. kr
- **Økonomiplan 2011 – 2013:**
 - Ytterligere realvekst i programområdene (årlig vekst):
2011: + 35 mill. kr 2012: +23 mill. kr 2013: + 9 mill. kr
 - Effektiviseringskravet trappes opp til:
1,2% i 2011 (+ 20 mill. kr) og 1,7% fra 2012 (+ 17 mill. kr)
 - Brutto investeringer 1,072 mrd. (gj.snitt 357 mill. kr pr. år)

Reell rammeutvikling programområdene

Mill. 2010-kroner	2010	2011	2012	2013
P02 Oppvekst	10,0	10,0	10,0	10,0
P04 Byutvikling	2,1	2,1	2,1	2,1
P05 Helse	0,8	0,8	0,8	0,8
P07 Ledelse, org., styring	3,8	3,8	3,8	3,8
P08 Komp., markedsf., næring	0,5	1,0	1,0	1,0
P09 Pleie og omsorg	11,0	13,5	25,3	25,3
P11 Samferdsel, fellesareal	0,7	0,7	0,7	0,7
P12 Skole	17,2	45,1	55,1	63,1
P13 Sosiale tjenester	3,9	7,9	8,6	9,3
SUM	50,0	84,9	107,4	116,1

Bykassen - Netto driftsresultat 2010-2013

Mill. 2010-kroner	Revidert budsjett pr. 31.08.09	Årsbudsjett 2010	2011	2012	2013
Driftsresultat før årsoppgjørdisp.	-40,6	-9,0	9,2	7,3	-9,8
Årsoppgjørdisposisjoner	40,6	9,0	-9,1	-7,3	9,8
Tidligere års regnskapsresultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+ avsetning til disposisjonsfond	0,0	15,8	0,0	0,0	0,0
+ avsetning til bundne fond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+ overf. til invest.regnskapet (driftsmidler)	80,9	0,0	0,0	0,0	0,0
+ overf. til invest.regnskapet (mva.komp)	0,0	4,4	5,7	10,3	9,1
- bruk av ubundne fond	-6,8	0,0	0,0	-10,1	0,0
- bruk av bundne fond (overf. fra i fjor)	-27,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- bruk av VA fond	-6,4	-11,2	-14,8	-7,5	0,8
Netto resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Utvikling disposisjonsfond

	31.12.08	2009	2010	2011	2012	2013
Disposisjonsfond	99,1	80,0	90,0	84,0	74,0	74,0

Avsetning 2010:	15,8 mill. kr
Disponering omdømmeprojekt og byjubilleum:	12,0 mill. kr *)
Bruk av disposisjonsfond 2012:	10,1 mill. kr

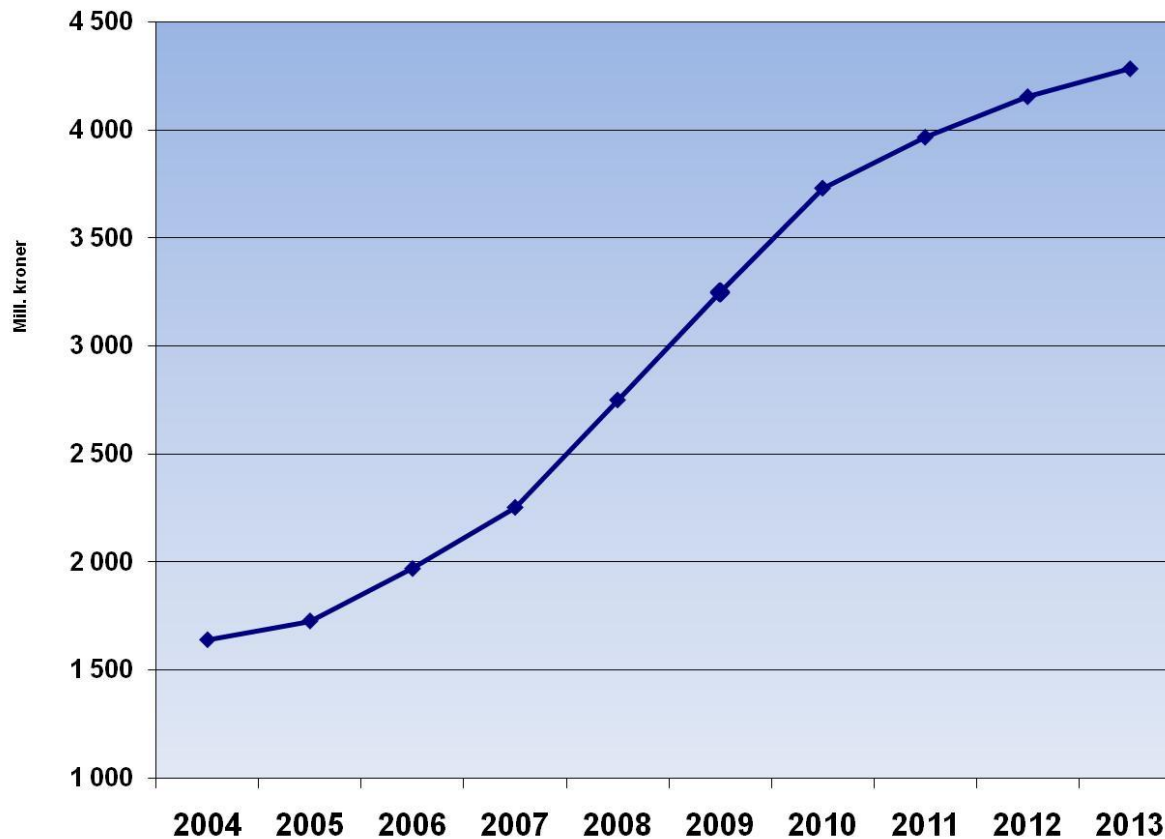
*) Fordelt med 6,0 mill. kr pr. år i 2010 og 2011

DRAMMEN
KOMMUNE

Investeringsbudsjett pr. programområde

Programområde/Foretak Mill. 2010-kroner	2010	2011	2012	2013	2010- 2013
01 Barnehage	5,0	11,0	26,0	16,0	58,0
02 Oppvekst	-	1,0	10,0	10,0	21,0
03 Brannvern	-	-	-	-	-
04 Byutvikling	64,5	35,0	38,0	10,0	147,5
05 Helse	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8
06 Kultur	36,0	16,5	12,5	11,5	76,5
07 Ledelse, org., styring	25,2	22,4	21,6	27,6	96,8
09 Pleie og omsorg	22,7	41,0	10,0	10,0	83,7
10 Politisk styring	3,0	-	-	-	3,0
11 Samferdsel	18,0	32,0	45,0	32,0	127,0
12 Grunnskoleopplæring	167,5	52,0	90,0	70,0	379,5
13 Sosiale tjenester	41,1	16,0	16,0	16,0	89,1
14 Vann og avløp	108,9	103,0	103,0	103,0	417,9
Drammen Eiendom KF	23,7	19,0	19,0	19,0	80,7
Drammen Drift KF	6,0	2,0	1,5	1,5	11,0
Drammen Barnehager KF	2,0	-	-	-	2,0
Drammensbadet KF	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
Sum alle programområder	524,3	351,6	393,3	327,3	1 596,5

Utviklingen i Drammen kommunes lånegjeld 2004 - 2013

Lånegjeld 31.12.2008: 2 783 mill. kr

Lånegjeld 31.12.2009: 3 259 mill. kr

Lånegjeld 31.12.2010: 3 648 mill. kr

Lånegjeld 31.12.2013: 4 368 mill. kr

Rentefølsomhet

Basert på status pr. 31.12.2009

Tabellen viser at Drammen kommune pr. i dag har liten rentefølsomhet. Ca. 45 % av låneporteføljen er rentesikret, mens andel gjeld med flytende rente i sin helhet motsvares av rentebasert inntektsgrunnlag.

Lånegjeld:	Mill. kr
Fast rente	1 467
Flytende rente	1 792
Sum	3 259
Rentebasert innt.grunnlag	
Utlån mv.	664
Vann og avløp (selvkost)	660
Kompensasjonstilskudd	394
Sum - renteinnt.grunnlag	1 718

Programområde 06 Kultur

Driftsbudsjettet:

- Styrking på 2,0 mill. kr i 2009 videreføres i 2010
- Omprioriteringer innenfor budsjetttrammen
 - Opprettholder prioriterte tilbud
 - Innendørs skatetilbud opprettholdes og videreutvikles
 - Kommunale tilbud ved Killingen leirskole avvikles fom. 2011 (overgangsordning i 2010)
 - Motorsenteret – leieavtale med fylkeskommunen avvikles i 2010
- Opprettelse av Drammen Scener AS (samordnet arenadrift)

Investeringsbudsjettet:

- Rehabilitering av kirker
- Utvidelse av Skoger gravlund
- Stadionutvikling Marienlyst

Programområde 09 Pleie og omsorg

– Styrking av driftsbudsjettet:

- Styrking av hjemmebasert omsorg og forebyggende arbeid for eldre
2010: 6,7 mill. kr
2011: 7,7 mill. kr
- Kompetanseprogram "Uønsket deltid"
2010: 3,0 mill. kr
2011: 4,5 mill. kr
- Drift av nye bofellesskap fra 2012 – 11,8 mill. kr pr. år
- Opprettelse av ACT-team - 1,0 mill. kr pr. år fra 2010
- Forskningsprosjekt HiBu - 0,3 mill. kr pr. år fra 2010

– Investeringsbudsjettet:

- Utskifting/oppgradering av inventar og utstyr – 6 mill. kr pr. år i perioden
- Etablering av sansehager i sykehjem – 1,4 mill. kr i 2010
- Etablering av 16 omsorgsboliger for aldersdemente – 41 mill. kr i 2010 og 2011
- Fremtidig arealbehov Geriatrik kompetansesenter – utredning 0,5 mill. kr
- IKT i helse og omsorg – 2 mill. kr pr. år i perioden

DRAMMEN
KOMMUNE

Samhandlingsreformen St. meld. nr. 47 (2,8 mill. kr pr. år)

- prosjektleder fastlegeordningen (0,6 mill. kr)
- styrking av skolehelsetjenesten (0,5 mill. kr)
- styrking og videreutvikling av Fysioteket (0,5 mill. kr)
- styrke forebyggende helseteam for eldre/
hjemmebaserte tjenester (1,2 mill. kr)

Drammen Geriatiske kompetansesenter

Klinisk aktivitet/FoU

- Kommunal egenandel ca 12,0 mill. kr
(ekskl. kjøp av legetjenester)
- Tilskudd Vestre Viken HF 4,2 mill. kr

3-årig kompetanseprosjekt

Delfinansiert av statlige midler

(3,4 mill. kr fra staten/egenandel 3,6 mill. kr fordelt over tre år)

ACT-team

Nytt behandlingstilbud for personer med alvorlig psykiske lidelser, eventuelt kombinert med rusproblematikk

- Samarbeid med Lier kommune og Vestre Viken HF (prosjekt-eier)
- Årlig budsjetttramme 9 mill. kr
- Statstilskudd 2 mill. kr
- ISF-refusjon/konsultasjonstakster 1,75 mill. kr
- De øvrige utgiftene fordeles mellom partene – herav 1 mill. kr fra Drammen fra 2010

Programområde 12 Grunnskole

- Betydelig økning i driftsrammen
 - ”Norges beste skole” opptrapping med 2,0 mill. kr pr. år fra 2010
 - Kompensasjon for elevtallsvekst (24,4 mill. kr i løpet av perioden)
 - Økte husleie og driftskostnader som følge av investeringer

- Investeringsbudsjettet:
 - Oppgradering av inventar og utstyr – til sammen 50 mill. kr i perioden
 - Oppgradering av bygningsmassen – 60 mill. kr i perioden
 - Rullering av digitalt utstyr i skolene – 36 mill. kr i perioden
 - Marienlyst skole fullfinansieres i 2010 med 62,5 mill. kr
 - Skoger skole – flerbrukshall/oppgradering fullfinansiering – 50 mill. kr i 2010
 - Svensedammen skole – ut- og ombygging – 21 mill. kr i 2010 og 2011
 - Åskollen skole – ut- og ombygging – 51 mill. kr fom. 2011
 - Frydenhaug skole – rehabilitering/nybygg - 50 mill. kr fom. 2012

Programområde 13 Sosiale tjenester

– Styrking av driftsbudsjettet:

- Heldøgnsdrift natthjem og oppfølgingstjenester bolig +1,9 mill. kr fom. 2010
- Dagtilbud rusavhengige – sikre heldøgnsstilbud + 0,8 mill. kr fom. 2010
- "Småhusprosjektet" + 3,0 mill. kr fom. 2011

– Investeringsbudsjettet:

- Utvidet ramme for Startlån – fra 40 til 60 mill. kr pr. år
- Boliger for vanskeligstilte - 40 mill. kr i perioden